

Ugeskrift for Nørste Landmænd,

udgivet af J. Schröder.

N 29.

Løverdagen den 16de Juli 1859.

3de Marg.

Indhold.

Indberetning om Akershus Amts Landbrugsskole paa Abildsø i 1858. — Indberetning om Romsdals Amts Landbrugsskole paa Rokkum i 1858. — Lanter over Arbejdsforholdene. — Inden- og udenlandst Efterretninger. — Meteorologiske Jagttagelser.

Indberetning til det kongelige Departement for det Indre om Akershus Amts Landbrugsskole paa Abildsø i 1858.

(Uddrag.)

Skolen har det hele Aar haft det fulde Anatal Elever (19). Den praktiske og theoretiske Undervisning har været saaledes fordelt, at der i Wintermaanederne arbeides fra Kl. 8 til 12 Formiddag og den øvrige Tid anvendes til den theoretiske Undervisning, medens i Sommermaanederne Tiden fra Kl. 5 til 9 Formiddag hver Dag anvendes hertil, saaledes at en Klaasle af Gangen da er inde efter Tid. Hr. Konservator Schübeler har fremdeles efter eget velvillige Tilbud praktisk undervist Eleverne i Træplantning, Podning, Bestjæring af Frugtræer og i Urtebævens Dyrkning, i hvilken Anledning Eleverne efter Tid 5 af Gangen daglig i en 3 Ugers Tid om Vaaren have været tilstede i den botaniske Have.

Den 25de, 26de og 27de Marts afholdtes den paabudte offentlige Examens. Elevernes Karakter og Testimonier blev som sædvanlig af Amtmanden oplæste og Bedkommende overleverede. Følgende Elever blev dimitterede: James Julius Sundbye fra Vestby, Ole Jensen fra Ullensaker, Claus Hetager fra Nannestad, Christian Borgen fra Ullensaker, Carl Hansen fra Skedsmo, Jens Olsen fra Åker, Andreas Andersen fra Holand, August Wetlesen fra Nesodden, Gustav Wold fra Christiania.

De dimitterede Elever havde samtlige op holdt sig ved Landbrugsskolen et fuldstændigt Kursus, og med Undtagelse af En have de, der onskede Ansettelse, ogsaa erholdt den. Til de ledige Pladse havde i Aaret's løb meldt sig 31 Ansigtere fra Amtsdistrikset.

I Snedkerværstedet er af Eleverne forfærdiget Træværk til 5 Plouge, 3 Brakharver, 1 Rulleharp, en Kornharp, 1 Højkærre samt en

Del Slædedrag, Skagler, Rører og Viaoxy. I Smedien er med Elevernes Medhjælp beslægtet, foruden alt andet til Gaarden udført Smedearbeide, 2 Plouge, 3 Brakharver, 1 Rulleharp, 1 Kornharp, 1 Højkærre og en Langslæde. En ny Tærsemastine er anskaffet, og denne er med Undtagelse af Støbegodset og det drefede Jernarbeide helt igjennem forfærdiget her paa Gaarden. Den er af mig konstrueret efter en engelsk transportabel Tærsemastine, som Hr. Mekanikus Jakobsen i afgåede Høst udleiede rundt om i Aker. Denne Mastine er det fuldkomneste, man i dette Slags har, og udørker sig ved hurtig Tærskning og den fuldkomne Maade, hvorpaa Korn og Halm adskilles. Jeg har været sørdes heldig med Eftergjørelsen; sjældent den er konstrueret noget mindre end den engelske, antage vi dog at kunne aftsætte vor Kornavling om Høsten ligesaas hurtig som vi kunne indbjerje den, da Mastinen, naar ingen Standsning indtraffer, leverer 8 Tonner Korn i Timen ved Anvendelsen af 4 Heste og 6 Mennesker. Denne Mastine kostet os omrent 200 Spd. foruden Hestegangen, der er taget af den Tærsemastine vi for havde.

Markernes Bearbejdning med Agerdyrkningsredskaberne har udelukkende været Eleverne overladt, ligesom den største Del af Besaanningen er udført af ølbste Klasses Elever. Det til Baarsæd arbejdede Agerland udgjorde 203 Maal, og Braklandet 65 Maal. 63 Maal tilsaedes med Byg, 12 Maal med Sommerhvede, 82 Maal med Havre, 5 Maal med Birk, 12 Maal med graa Carter, 1 Maal med Hestebonner, 1 Maal med Jerusalems-Byg, 16 Maal med Poteter, 10 Maal med Turnips, 1 Maal med Rotabaga.

50 Maal af det med Byg og Sommerhvede tilsaede Areal er gjødslet og isaaet Timothei forat henlægges til Eng, Birkerne, Hestebonnerne, Jerusalems-Bygget og samtlige Rodfrugter blev ogsaa gjødslede. Til Turnips bruges dels fuld Gjodning af Dyrerkrementer, dels halv Gjodning af disse og halv Gjodning af svovlsyrede Ven (sur fosforsur Kalk) og dels fuld Gjodning af de Sidste. Af Braklandet blev 35 Maal persord gjødslet og tilsaet med Rug og Thimothei. 30 Maal Myr blev efter gjentagne Bearbejdninger godt brændt og tilsaet alene med Timothei, da Græs paa denne Jord giver bedre Yldbytte end Rug. Kornavlingen gav følgende Resultat: Rugen gav 15 Hold, Vinterhveden 16, Sommer-

hyeden 10, graa Ørter 12, Jerusalems-Bygget 14, 2rds. Byg 14, 6rds. Byg 12, Havre 8 og Poteter 6 Told. Efter Arealet hvorpaa det var udsaaet avledes: af Rug 1½ Td. pr. Maal, af Winterhyede 2 Td., af Sommerhyede 1¼ Td., af graa Ørter 2 Td., af Jerusalems-Byg 2½ Td., af 2rds. Byg 2½ Td., af 6rds. Byg 2 Td., af Havre 2½ Td. og af Poteter 12 Td. Af Turnips aaledes omtrent 500 Td. (Den forstjellige Maade, hvorpaa disse var gjødslet, viste ingen maerkelig Forstjel) og af Notabaga 30 Td. Af Ho aaledes omtrent 690 Skpd.; desuden beregnes at være opfodret grøn til Sommerstaldsfodring 120 Skpd., hvorhos 96 Maal England bemyttedes til Afgøresning. 205 Maal blev af Cleverne hostsplojet, hvorefter Provepløining foretages af cældste Klassens Clever med tilfredsstillende Udfald.

Paa det under Opdyrkning værende Areal af Mosen er i løbet af Sommeren optaget 874 Høvne nye Grøster, og af det nydyrkede Areal er efter Brænding henlagt til Græs 30 Maal med Isaaet Timoshei.

Kvægbesætningens Antal var ved Narets Slutning 70, hvorf 41 Melkekør. 13 Kvær have i Narets Øb falvet. De øvrige 28 Kører have tilsammen melket 62,563 Potter. Deraf have 3 Kører i Gjennems. melket over 2800 Potter hver, 9 —————— 2600 ——————
20 —————— 2400 ——————
og de 28 i Gjennemsnit 2234 ——————
Arbodigt. F. Wellese.

F. Wetlesen.

Indberetning til det Kongelige Departement
for det Indre om Romsdals Amts Land-
brugsskole paa Rødkum i 1858.

Udbdrag.)

I Midten af April Maaned blev Vandbrugsskolen flyttet fra Aak til Rokfum. Elevernes væsentligste Beskjæftigelse i April og Mai bestod i Baaraanarbeids Udførelse, der for den største Del var tilendebragt ved min Ankomst hertil i Mai Maaned. Da Jordernes Bearbejdning og Besaaning foregik paa samme Maade, som Gaardens Eier har anvendt i en Række af Aar, skal jeg i Vortherd antyde, hvorledes Jorden har været benyttet, tilligemed de Forandringer i Brugsmaaden, som jeg finder hensigtsmessige.

I øbet af de sidste 8 Aar ere store Streækninger af stenbunden Mark blevne opdyrkede, og efterhaanden, som disse funde tages i Brug som Agre, blevne de gamle Agre gjenlagte til Græsvært uden Besauning med Græsfro. Disse have siden ligget igjen i flere Aar, en Ager endog i 7 Aar, medens de nye Agre flere Aar efter hver andre have baaret Havre, hvorefter enkelte af dem ere blevne tilsaade med Rug — som Kap-ſed — og derpaa er Marken blevnen liggende til

Gresvært uden Besaaning med Græsfro. Havren var i sidste Åar, ligesom i de foregaaende, Hovedsæden, og som for den største Del paa Jord, som i de næxtforegaaende 3-4 Åar havde baaret Havre. Byg blev fun saaet paa nogle faa Maal, Poteter ligesaa, og Augen var paa nogle Maal bleven udsaaet som Undersæd blandt Havren. Denne Maade at dyrke Augen paa, som stadigen er blevet anvendt her paa Gaarden, og som i Distrikset lader til at være meget almindelig udbredt, er uidentvist forkastelig, og de Resultater af Fremgangsmaaden, som sidste Åar vare at se her paa Gaarden, vare i hoi Grad stikkede til at overbevisse derom: Agrene vare tyndt bevokede med Rugplanter, hvis Halme — trods deres overslødige Plads — dog vare meget svage og ikke meget mere end halv sag lange, som Augens Halm ved kraftig Vært bliver, medens Arene neppe havde over Hjerdeparten af den ved hensigtsmæssig Dyrkning sædvanlige Længde. Den Maade, hvorpaa Havren er dyrket, lader ogsaa meget tilbage at onstle: Agrene forvildes, udmagres, og Havren giver kun et daarligt Uddytte, naar den saaledes i mange Åar efter hverandre skal komme efter sig selv. Endelig er det ogsaa en uhensigtsmæssig Brug at lade enkelte Stykker gjenligge til Eng i saa mange Åar efter hverandre: Den 7 Åar gamle Eng — hvis Jordbund er den bedste paa Gaarden — var stort mosgrot, Gresværtet var i de sidste Åar meget aftaget, og den overslødige Hule i de sidste Åar havde her været ganske uden Nutte, medens den saa vel tiltrængtes paa de øvrige Marker, som Åar efter Åar havde baaret Havre.

De Forandringer i denne Dyrkningsmaade,
som vor indføres, gaa hovedsagelig ud paa Fol-
gende:

- 1) Rugen dyrkes efter ren Brak med Gjedning.
 - 2) Antallet af Kornafgrøder, som tages efter hverandre, formindskes, saa at aldrig Korn staar mere end 2 paa hinanden folgende Aar paa samme Åger; helst bør Halmstæd aldrig følge efter Halmstæd.
 - 3) Rødfrugter bør dyrkes paa et større Areal end hidtil stædt er, og de bør anbringes saaledes, at de komme imellem 2 Kornafgrøder.
 - 4) Vittehavre som Gronfoderplante bør optages paa $\frac{1}{10}$ af Ågerarealet og indskydes paa samme Maade som Rødfrugter til Afverling med Halmværterne.
 - 5) Ågrenne gjenlægges efter ren Brak, besaaede med Rug og Græssrø, og blive liggende 3 Aar til Græsvært.

Oversensstemmende med disse Principer bor
Frugtsfolgen være: 1) Havre, 2) Grønvinjer med
Gjødning, 3) Byg, 4) Poteter og Turnips med
Gjødning, 5) Byg, 6) Brak med Gjødning, 7)
Rug med isæt Græsfro, 8-10) Græs.

Klöveren er ikke optagen i Frugtfolgen, dels fordi flere Agre ere lidet tilskede for Kløver, dels fordi jeg endnu ikke har haft Anledning til at erfare, hvorvidt Kløveren her kan udholde Vinteren. Besindes dette at være Tilfældet, bør Kløverfros blandes med det øvrige Græsfrø ved

Gjenlægningen af de Marker, som ere stikkede for Klover.

I Juni Maaned vare Eleverne mest beskjæftigede med at lægge Kompost, idet Slumper af Gjødsel, som paa forskellige Steder henlaa under og ved Frøhusene, blev sammenlagte med en meget muldrig Jord fra Agerrener, ligesom en temmelig betydelig Del Gjødsel fra Smolen blev indkøbt, og paa samme Maade gjort til Kompost. Dyngerne, 7 i Tallet, lagdes paa eller ved de Agre, hvor de skulle forbruges. Eleverne blev derhos i den samme Tid anvendte til Grof-tegravning og Grofters Gjenlukning paa Braklandet, dets Bearbejdning med Plog, Rulleharp og Brakharv, Braklandets Planering samt Jordfjørsel til Forbedring af dets Grundblanding; ligesom Draining med 2 Alen dybe lufkede Grofster i 17—18 Aars Afstand fra hverandre af Eleverne blev begyndt paa et Stykke Engmark, som er udseet til Haveanlæg.

I Juli Maaned og Begyndelsen af August beskjæftigedes Eleverne fornemmelig med Slaat og Høbjergning, og i den øvrige Del af August Maaned samt i September var Kornets Skur samt Bjergning, og Poteternes Optagning deres vigtigste Arbeider; ved Siden heraf fuldendtes Drainingen paa det til Haveanlæg bestemte Stykke, ligesom Eleverne i Mellemtiden var sysselsatte med Kjørsel og Sammenlægning af Torvjord til senere Brug ved Gjødselblanding, og med Gjenlukningen af Grofster paa et Par ved leide Arbejdere opbrudte Nylandstyper.

Agrernes Hostbearbejdning udførtes derefter af Eleverne, idet alle Agre, som til Foraaret skulle tilsaes, og hvis Beliggenhed gjorde Host-ploiningen tilraadelig, af Eleverne blevе opploistede. Det til Have bestemte Stykke blev derhos af Eleverne dobbeltpløjet, og Stenen deri opbrudt og borifjort.

Imellem Baaraannen og Slaataannen erholdt Eleverne Undervisning i Botanik, idet jeg gif omkring med dem paa Markerne og lærte dem at kende de vigtigste her vildvoksende Foder- og Ugræsplanter, af hvilke de indsamlede, pressede og torrede i Papir hver sit Exemplar. Efter Slaataannen, imellem denne og Skuraannen og senere ud over Høsten, blev Eleverne optilte i Nedstabstegning. Da ikke alle funde være beskjæftigede dermed paa engang, blev de derunder delte i 2 Partier, der hver anden Dag omvælvte ved Tegningen, som saaledes fortsattes hver Dag med et Parti 7—8 Timer.

I Oktober Maaned begyndte den theoretiske Undervisning i Agerdyrkning-skemi, Norst Grammatik med Ovelser i Rechtsritning, Analyse og Undarbejdelsler samt Regning, hvortil i December Maaned føledes Agerdyrkning-slere. Til den theoretiske Undervisning benyttedes i Maanederne Oktober, November og December Formiddagsstimerne fra Kloken 8½ til 11. Fra Kloken 12 til 4 vare Eleverne beskjæftigede med Gaardsarbejde, og i Timerne efter Kloken 4 om Eftermiddagen havde de at lære sine Lektier.

Gaardsarbejderne bestode i denne Tid for-

nemmelig i Jordfjørsel til Forbedring af Haveanlæggets Grundblanding, til Kompositlægning med den faldbende Hestegjødsel og til Opblanding med Kogsjødselen under Højet, samt Tørstning, Bedfjørsel og Bedhugst.

Kreaturene blevе i Sommermaanederne ernærede ved Havning i Gaardens Udmark, der er bevoret med Turusov, hvorfor ogsaa Havnen er af mindre god Bestaffenhed. Binterfodringen bestaar i Ho, Halm og Sorpefoder, er ganske god, men kan væsentlig forbedres, naar Nodfrugter til Kvegfoder herefter blive dyrkede.

M. C. Lyng.

Tanker over Arbeidsforholdene.

(Af Proprietær A. Valentiner til Gleddesdal).

(Slutning fra No. 28).

Udsigten til en bestemt Frihed holder Modet vedlige og giver Arbejderen Lust til det sidste; formoder ellers ved han derimod, at Arbejdstiden efter Behag kan udstrækkes længere, saa tænker han, det er bedst at spare paa Kosterne, man ved ei, hvor lange de skulle holde ud. Intet er mig mere imod, end et voldsomt Arbejde, der kun i en fort Tid kan vedvare; hvo der anvender for megen Kraft i Forstningen, har spilt Trumferne ud, og maa give sig tabt længe forend Aften. Erfaringen lører, at kun ved et roligt, stadig fortsat Arbejde udrettes og fuldføres. Meget og leveres bedre Arbejde, end det er muligt at udfore ved voldsomme Anstrengelser. Man sammenligne hermed Erfaringerne fra England og Skotland, der vil give slagende Beviser.

Den Interesse, jeg fører for den ovorende Slegts, der skal fore den Udvikling Danmarks Agerbrug har faaet i de sidste 20 a 30 Aar, videre til et højere Trin, forleder mig til, at tilføje endnu nogle Raad med Hensyn til den unge Landmands egen Person, og hvis Jagttagelse ville virke seerdeles gavnligt paa Thendet og paa Arbejdet.

1) Den unge Landmand gjøre sig til Regel, at staar saa tidlig op om Morgen, at han kan falde paa Folkene, naar de skulle staar op; for Legemet er det overordentlig forfristende og sundt og for Thendet et godt Exempel, som altid vil frembringe sin Virkning. Skulde man senere komme i den Stilling, at han kan unde sig en længere Hvile, vil han let vægne sig dertil.

2) Han vægne sig til, aldrig at være orfesslos eller ubeskjæftiget; der gives ingen Tid for den tænkende Landmand, som ikke kan anvendes nyttig. Skal han fore et Opsyn, som ikke tillader nogen Vorsternelse, og forkommer saadant ham undertiden kedsommeligt, da anstiller han Betragtninger over det, der ligge nærmest, eller tage fat paa Arbejdet; Arbejdet bestemmer Ingen;

*

eller han lade Giendommen som et Landkort i Tankeerne gaa forbi Diet og tænke over, hvad der er stæt eller hvad der endnu skal gjores. Er det Aften eller en anden Hvisleid, da tage han en god Bog i Haanden hvorpaa vi nu, Gud se Lov, ingen Mangel have, han læse den, og læse den flere Gange.

3) Han have altid en lidet Bog i Kommen, hvori han med faa Ord optegner, hvad han ønsker at erindre, enten Talstørrelser eller Tanke; til et nogenlunde tilfredsstillende Regnskab er det næsten uundgaaeligt nødvendigt, at optegne enhver Optaaling og meget Andet, der let glemmes; desuden vil det bidrage meget til atflare den unge Mandes Tanke og Overblit, naar han i ledige Døblet efter sine Optegnelser nedstriver Beregninger og Betragtninger, som senere ville blive ham nyttige.

4) Han gaa aldrig i Marken eller i Gaarden, uden at have Vinene overalt og bemærke Alt; opdagtes der da en Norden eller noget Uroligt, da rette han det strax; en Gang opsat, bliver det glemt oftere.

5) Han afhærde sig imod ethvert Savn, ondt Beir, Negn, Blæst, Frost, Hede, Tørst og Sult, hvilke twende sidste Dele her tillands sjeldent ville forefalde; Legemet skydes overordentlig derved, selv det svageste Legemet kan erholde en stor Selghed ved en fornuftig Afhaerdning. Jeg behover ei at gjøre opmærksom paa hvilket Indtryk en Mand, der er afhæret imod ethvert Onde, gør paa sine Undergivne og hvilken yndelig Figur en Kryster spiller overalt.

6) Han gribt enhver Lejlighed til at øve sig i smaa Færdigheder, hvorved Legemet og Hingrene øves, gjores smidige og bevegelige; jeg mener, at fuisse i flere Haandværk. Foruden at det er behageligt, selv at kunne hjælpe sig ved enhver forefalende Lejlighed, hvor en Maskine, et Instrument, et værktoj er gaaet stu, eller Noget er urigtigt sammensat, øves Diet i at se Fejlene og opdage Marsagerne til, at et eller andet værktoj arbeider mindre godt; ligesom det er en herlig Maade at udfylde ledige Timer paa, i Mangel af anden Beskæftigelse.

Jeg at hyde unge Mænd et Holdepunkt, giver jeg nedenfor en lille Oversigt over den Tid, hvori visse landlige Arbeider funne udføres, og det Kvæntum Arbeide, der kan udføres af visse Mennesker i en given Tid, som tilbreds ere Resultater af egen Erfaring, tilbreds hentede fra flere Andre. Jeg behover ikke at bemærke for den tenkende Landmand, at disse Talstørrelser i forskellige Egne vilde trenge til Forandringer.

2de kraftige Heste funne plante i 10 Timer paa let Jord 4 a 5
Tommer dybt 1 a 1 1/4 Td. Eb.

i sværere Jord og dybere (7 a 8 Tommer) 1 Td.
i forte Dage mindre.

2 Par kraftige Heste funne reol-
plys 7 a 8 Tom. dybt i 8 Ti-
mers Vinterdage 3/4 Td. Eb.

2de kraftige Heste funne harve med en svæst Harv i 10 Timer

9 Kv. bred 5 a 6 Td. Eb.
10 Kv. bred indtil 7 Td. Eb.
3 Heste funne harve i 10 Timer
med en stort Harv i los og

let Jord 10 a 11 Td. Eb.
i svær og ukuliveret Jord 8 a 9 Td. Eb.

2de ræste Heste funne i 10 Timer
tromle med en 4 Al. bred Tromle,
hvor ingen Grofster hindre Arb. 12 Td. Eb.
hvor Grofster eller Bendinger
hindre 10 Td. Eb.

1 Hest og 1 Mand og 1 Dreng
funne hyppe eller rense med en
Afstand af 3/4 til 1 ALEN imellem
Rækkerne, om Dagen 3 a 4 Td. Eb.

1 Par Heste kjøre til Købstaden
i en Afstand af 1 Mil 2 Ræs.
i en Afstand af 3 Mil 1 Ræs.

1 Par Heste funne kjøre med be-
hørig Skiftevogn i en Afstand
af 2000 ALEN i 10 Timer 12 Ræs Mog.
paa 1600蒲. paa god haard
Bei, paa lettere Bei mindre.

3 Hosten funne 1 Par Heste i
10 Timer kjøre i en Afstand
af 2000 ALEN 15 Ræs.
paa 14 a 1500蒲.

Derefter behoves Skiftevogne til Moghjersel,
naar twende Mænd læsse paa: i en Afstand af
12 a 1500 ALEN 3 Vogne,
i en Afstand af 1500 a 2000 ALEN 4 Vogne,
i en Afstand af 2500 ALEN 5 Vogne;
ligeledes behoves i Hosten Skiftevogne, naar 2de
Mænd læsse paa Vognen i samme Forhold.

1 Hest tilbagelægger i Skridt for et Ræs 120
ALEN i et Minut.

1 Hest for en lettere Vogn i Trav 350 ALEN
i 1 Min.

1 Mand tilbagelægger i mageligt Skridt 100
ALEN i 1 Min.

1 Mand tilbagelægger i trav Skridt 160 ALEN
i et Min. og tilbagelægger da 1 Mil i 1
Time 8 Min.

1 overt Mand kan saa med Haanden i 10 Timer,
naar i en Tonde Vand saages 7 Skpr. Aug.
1 Td. Byg, 10 Skpr. Havre 10 a 11 Td. Eb.

1 Mand kan stro i 10 Timer
med Haanden ud af en Sæk
Guano eller fosforsur Kalk 3000蒲.

1 Mand kan plante, 1 ALEN
mellem Rækkerne, 1/2 ALEN
mellem Planterne 1/8 Td. Eb.

Til at optage Runkelvoer eller Rotabaga af
1 Td. Eb., sejære Toppen af og læsse dem paa
en Vogn behoves 16 a 18 Mennesker.

Til at læsse et Ræs Mog paa en Vogn med
4 1/2 ALEN lange Gjal, 1 ALEN bred i Bundens,
behover 1 Mand 20 Minutter og en anden Mand
kan sprede ligesaa meget i samme Tid.

Til 10 a 11 Arbejdstimer kan
1 Mand mæte Sæd, som er stærk,

men staar godt, af 1 1/2 Td. Eb.
naar Sæden staar godt og er
mindre, af 2 Td. Eb.

naar Sæden ligger, men til een

Side, af 1 Eb. Eb.

naar Sæden ligger til alle Sider,

kan Arbejdet ikke bringes under

nogen almindelig Regel, og kan

gaa ned til 3 Skpr. Eb.

1 Mand i Regelen binde Afsroden af lige-
saa stort et Areal, som han kan meie, dog mang-
ler Øvelse deri paa mange Steder.

1 Mand kan sætte i Hob ilgesaa meget, som
5 Mand kunne binde.

Til at læsse et Væs Sæd af i Høsten, som
veter imellem 12 a 1500蒲., behover 1 Mand
10 Minutter, isalb Ladens Indretning ingen Hin-
dringer lægger i Veien.

2 Mand kunne tærse med Haanden i en
Winterdag ca. 7 Traver Sæd til en Vægt af 14
a 18蒲., hvoraf i Almindelighed bliver 2½ Eb.
Kug, 3¼ Eb. Væg, 5 Tdr. Havre.

1 Mand kan grave Grofster, 1 Spademaal
11 a 12 Tommer dyb, 1 Alen bred, i 10 Timer
100 Favne, 2 Spademaal 18 a 20 Tommer dyb,
1 Alen bred, 50 Favne.

1 Mand kan grave Draingrofster 7 a 8 Kvart
dybe, 16 a 18 Tommer foroven, 3 Tommer for-
neden, i 10 Timer 15 a 20 Favne, naar han er
saa øvet og Jordsmonnet saa passende, at han
med en god almindelig Spade tager 10 a 11 Tom-
mer og med Spidsspaden 14 a 15 Tommer.

2de flittige og øvede Mand kunne nedlægge
Rør, naar de ikke slukte sig med Samlinger, i —
200 Favne.

3 Mand kunne i 1 Time maale 100 Tdr.
Sæd i Sækte.

1 Mand og 2 Drenge kunne paa en hen-
sigtsmæssig Ræstemastine faste 80 a 100 Tdr. Sæd
om Dagen.

1 Mand og 2 Drenge kunne rense, paa en
god Ræstemastine, 16 a 18 Tdr. Sæd i Timen.

3 Mand kunne hjorne 15 a 16 Tdr. Væg i
Timen paa en god Hjornemastine.

3 øvede Mand eller Høner kunne skære 1
Eb. Eb. med Kaps i 12 Timer.

1 Mand slaaer i 1 Dag 6 til 7 Skpr. Land
Klöver, naar de ere sterke, og 1 Eb. Land, naar
de ere mindre; han kan rive i en Eftermiddag
ilgesaa meget, som han kan slaa i en hel Dag.

1 rast Pige kan i 2de Timer malke 16 a 18
Skr. Kør, som tilsammen hver Gang malke 80
a 90 Potter Melk.

1 Mand kan skære 4 a 5 Væs Torv i en Dag,
og naar Torven skal celtes, gjøre 2 Væs Torv a
1400 Skr.

1 Mand kan flytte 1 Pot Jord med en Trille-
bor 100 Alen i 2¼ Dag.

i en kort Tale mindede om Anledningen til Troppernes Sammenkaldelse og gav en Indledning til Akten, hvortil Formularen blev op læst af Auditor Stub. Officererne gik ud af Geledeerne og aflagde først Eden; derpaa vendte de tilbage til Geledeerne, medens Troppernes Edsafslæggelse foregik. Statsraad Bloch udstalte derpaa et „Gud bøare Kongen,” hvorpaa Tropperne istente et tre Gange gjentaget Hurra. Eden aflagdes til Kong Karl.

— I det Statsraad, som afholdtes den 12te ds.,
aflagde samme Medlemmer skriftlig Ed.

— H. Maj. Kong Carl har i Statsraad den
8de ds., hvor Hoistfamme aflagde skriftlig Ed., befaledt:
at ved alle saadanne Beiligheder, ved hvilke der til
H. Majestats høisalige Førgøngeres, Kongerne Carl
den Trettendes og Carl den Fjortende Johans Navne
er blevet føjet Ordenstal, bliver i Lighed dermed
Ordenstallet den Hemtende at føje til H. Majestets
Navn.

Ved H. Majestats Tronbestigelse har Hoist-
famme ladet udsærlige folgende Kundgørelse:

Vi Carl, af Guds Maade Konge til Norge og
Sverige, de Gothers og Venders;

Bor naadigste Undest og Bevaagenhed til samts-
lige Norges Riges Indvaanere:

Gjennemtrængte af en dyb Smerte, hvilken Vi
vide at I ville dele med Os, bringe Vi Eder her-
ved det Sorgens Budskab, at det har behaget Gud
ved Odten at kortlæde Bor hoitelskede Hr. Fader,
Norges og Sveriges Konge, H. Majestæt Kong
Oskar den Første.

De inderlige Bonner, vi Alle have opsendt for
Ham under den langvarige Sygdom, med hvilken
Gud i sin urandsagelige Visdom prøvede Ham, aflag-
tes nu af Sorgens Taarer over Hans Tab; thi I
have, som Vi, tabt i Ham en Fader, hvil Hjerte
slog saa varmt for Hans Folk, vi have tabt en vis,
en mild, en menneskelærlig Styrer, i hvil edle
Indre Gud havde nedlagt det Valgsprog: „For Det
og Sandhed,” som han ristede paa sit Konge-Skjold,
og hvilket Han ogsaa, saalange Kraft og Styrke var
Ham forlenet, afgøredt i enhver af Sine Negle-
rings-Handlinger, som i Sit hele Liv. Gud har
nu faldt Ham til Sig og vil skønke Ham den evige
Lev, fordi Hans Birken hørnede var en Velsgnelse
for Os, hvem Han omfattede med Sin hele Fader-
lige Kjærlighed, og for de twende Broderfolk, hvil
lykkelige Forening Han, under Udviklingen af dette
Hans Faders, høisalig Kong Carl XIV. Johans store
Værk, besættede med Kraft og usvigeligt Mætsind, —
hvil Frihed og Uafhængighed Han vaagede over, —
og hvil Lykke og Velvære Hans Visdom altid frem-
mede. Kong Oskar den Førstes Saga skal blive et
dyrebart Eje for Hans Folk, og Hans Minde skal
have et varigt Hægn i deres Taknemmelighed.

Med den Stoltte, Han har skænket Os i Sit
Ejempel, med den Fortrostning, Vi satte til Eders
Trofak og Kjærlighed for Eders Konge, og idet
Vi anraabe om den Almægliges Bistand og Velsgn-
else i Vor ansvarsfulde Kald, opstige Vi nu paa
Norges og Sveriges forenede Throner for at regjere
begge Riger efter deres gjeldende Grundlove, samt
efter den af Norges Storthing og Sveriges Riges
Stender besluttede og vedtagne Rigs-Akt; og have

Indlandet.

Christiania. Sidsteden Mandag blev Gar-
nissonen edfester til den nye Konge. Tropperne var
opstillede i stætten Kirktant, i hvil Midte Armeens
Overstbefalende, Statsraad Bloch, befandt sig, der

Vi til Bekræftelse herpaa aflagt den i Grundloven forestrevne Ed.

Vi forblive Eder Alle i Almindelighed og En-
hver i Særdeleshed med al Kongelig Raade og Uns-
dest velbevaagen, beslende Eder Gud den Almægtige.

Givet paa Stockholms Slot den 8de Juli 1859.

Under Vor Haand og Rigets Segl:

Carl.

(L. S.)

— Ifolge Meddelelse til Indredepartementet skal
der i Landdistrikterne omkring Kragers højsle en ond-
artet epidemisk Blodgang. Sygdommen antages at
vere opstaet ved Smitte fra en fra Ulandet hjem-
kommen Matros, der er død af denne Sygdom. I
Begyndelsen af Juli gik Antallet af de af denne
Sygdom Angrebne og Dode op til respektive 160
og 17 Personer.

— I et den 8de d. M. afholdt Statsraad aflagde
Statsminister Sibbern samt Statsraadene Lange
og Birch-Reichenwald deres Lydheds- og Trofisks-
Ed til Konstitutionen og H. Majestæt Kong Karl.
I Statsraadets Nærvarelse modtog H. Majestæt
en lignende Ed af Prindsen.

— Under 11te dennes er udfærdiget et naadigt
Reskript til alle Autoriteter, der paalægger at af-
lægge Eden i Overensstemmelse med Grundlovens
§ 21. Endvidere er det naadigt befatet, at der i
Anledning af Kong Øskars Død i alle Kirker i
vort Land, saavel paa Landet som i Kjøbstæderne,
hver Dag ringes en Time fra Kl. 12 til 1 og der-
med fortsettes indtil anderledes naadigt vorde befatet.

— I Egersund har der været en betydelig Ældes-
brand. 39 Huse ere nedbrændte. Assurancenummen
udgør 16,500 Spd.

Hør Stavanger Amt valgtes den 8de ds. til
Storthingsrepræsentanter: 1) Ueland, 2) Mossige,
3) Thorven og 4) Hammer. Til Suppleanter:
1) Colbenstvedt, 2) Storsteen, 3) Sogland og 4)
Dybdahl.

Fra Trondhjem skrives den 8te Juni, at der
ved Slutningen af Landbrugsmødet samme Dag
blev taget Bestemmelse om at det næste — 8te —
almindelige Landbrugsmøde skulde holdes enten i
1861 eller i 1862, og at Stedet skulde være Skien
eller Christianssand. Alt efter nærmere Bestemmelse
fra bestyrelsen for Selkfabet for Norges Vel.

Til Slutning tog Stiftamtmand Mohrfeldt Dræ-
det og, efterat have beklaget, at 4 Spørgsmaal var
blevne ubehandlede af Mangel paa Tid, talte han
Selkfabet for Norges Vel for hvad det havde gjort
i Anledning af Mødet, og navnlig for de til Mødet
sendte Medstaber, der for Størstedelen vare folgte,
hvorpaa han talte alle Medlemmer af Mødet for
deres Nærvarelse, ønskede de fremmede en lykkelig
Hjemreise og udtalte Haabet om, at dette Møde
maatte bringe gode Frugter paa Ager og Eng.

I det Festmaaltid, som endte Mødet, deltog
omtrent 150 Personer, blandt hvilke flere vare ind-
kunne som Gjæster, saasom Statsraad Vogt, begge
Herr. Nathorst, General Boy fra Jemtland og
hans Son Kammerherre Boy, Landsbødding Dahl-
strøm og Landssecreter Thomée, samt alle de, der

under Mødet havde været Dirigenter og Præsdom-
mere, saavel som nogle af dem, der havde deltaget i
Forsamlingen til Festen paa Stiftsstad. Efterat
Stiftamtmand Mohrfeldt havde onsket Gjæsterne vel-
kommen tilbords, udbragte han en Skål for H. S.
Maj. Kongen. Hr. Solem udbragte Skaalen i
Festens Anledning for Landbrugets heldige Udvil-
ling. Dernæst fulgte en Tale af Skaaler, blandt
hvilke markes en for Sverige af Stiftamtmand Moh-
rfeldt, hvilken Skål han henvendte til den kongelige
Sekretær Nathorst, som besvarede den med en Skål
for godt Hosterbroderskab mellem Nordmænd og Svens-
ske. Pastor Hirsch udbragte en Skål for „Sel-
skabet for Norges Vel“ henvendt til Statsraad Vogt,
som talte for den Lector Aschehang for den norske
Bonde og Pastor Esendrop for Universitetet. Fren-
deles en Skål for de i Mødet deltagende svenske
Mænd, for Ole Bull, for Sondre Trondhjems Amts
Landbrugsholdning, for Fædrelandet o. s. f. Da man
havde drukket Kaffe, begav man sig ned i Stifts-
gaardens Have, og da Statsraad Vogt kort efter
havde begivet sig hjem, ordnede det hele Selkfabet sig
i Rækker og drog, medens Musikkens blæste „Sommer
af Norge“, ned til Statsraadens Logi, hvor et Verb
af „Hvor hærligt er mit Fædreland“ blev assyntet,
og Pastor B. Esendrop udbragte et Verb for „Nor-
ges trofaste Son Statsraad Vogt“, der ledsgedes
af jublende Hurra fra den forsamlende Mængde. Da
Statsraaden, synlig beveget, i nogle Ord havde
talte for den Hyldest, der var ham bragt, gjorde
man alter Tog til Haven, hvor der serveredes Brunsch
og hvor den ene Skål afslutte den anden under en
opromt og behagelig Stemming indtil Kl. 11, da
Lector Aschehang talte for Laget, og hvorpaa Sel-
kfabet blev oplost.

Et ikke ringe Antal Bonder var tilstede ved
Diskussionerne i dette Møde, og ved Udstillingen af
Medstaber og Dyr have de indfundet sig i betydelig
Mængde og lagt megen Interesse for Dagen.

Bedømmelsen af de udstillede Dyr og Uds-
delingen af de sådne Premier gjorde Formanden
for Bedømmelseskommitteen, Hr. Agronom Linde-
qvist, opmærksom paa, at man havde troet at burde
være stræng i Bedømmelsen, og at dette var Grun-
den, hvorfor ingen Hest havde faaet 1ste Premie.
Mange af de Dyr, for hvilke ingen Premie faldt,
vare seerdeles vakte, men for gamle til at konkurrere.
Af Kvær var der kun faa; men de var vakte, og
et Par af dem saa smukke Dyr, som man kunde
onske at se. Haaret var yderst farvelig repræsenteret
og ingenlunde i Overensstemmelse med Haarcavlens
ret gode Tillstand nordensfolds. Halt var der anført
112 Dyr i Katalogen; men efter dennes Trykning
vare endnu nogle komne til. Belønningerne havde
en Verdi fra 2 til 15 Spd.

Dyrstuet var begunstiget af det heldigste Verb,
og der var strømmet en betydelig Mængde Menne-
sfer sammen, Bonder og Byfolk, Herrer og Damer,
der betragtede Dyrene og overvært Afsigelsen af Præ-
dommene. Enkelte af dem, der forte Dyrene frem,
havde Zaarer i Timene ved Modtagelsen af Præ-
mien. Den hele Sag gjorde et seerdeles godt Ind-
tryk, og det kan aldrig fejle, at den vil komme til
at virke godt i større Bidder.

Den 3de Juli gjorde Landbrugsmødets Deltagere en Tur med Dampskibet til Inherred, og blev af Inderoens Gaardelere befordrede videre til Stiklestad, hvor de i Procesjon begav sig op til Olafss-Støtten, ledsgæde af en usædvanlig Menneske-mæsse. Paa samme Tur besøgte man ogsaa Levanger. Denne Tur, hvis nærmeste Grund var den, at valle Sanden for Sammenkomster og Tankendvejling til Fremgang for Jordbruget, var begunstiget af det smukkeste Veir og vil vist være en ejær Grindring for Deltagerne.

Før Finnmarkens Amt valgtes den 9de dø. til Storthingrepræsentanter: 1) Foged Holmboe (40 St.); 2) Stoltenberg (33 St.); 3) Gylche (26 St.) og 4) Sogneprest Hansen i Ibestad (26 St.). Til Suppleanter: 1) Foged Norgrenn (40 St.); 2) Distriktslæge Tollum (25 St.); 3) Handelsmand Stensohn (20 St.) og 4) Sogneprest Støp (17 St.).

U d l a n d e t.

Ifolge en Depesche fra Valeggio af 12te Juli er Freden mellem den franske og den østrigske Keiser sluttet paa de Villaaer, at der dannes en italiensk Konfederation (Forbund) under Pavens Horsæde. Østrig overlader Lombardiet til Frankrig, og Frankrig overdrager det igjen til Sardinien. Østrig holder det venetianske Kongerige, medens Landet bliver en væsentlig Del af den italienske Konfederation. En almindelig Amnesti udstedes.

— Monitoren for 11te Juli bekræfter den af flere Blad udtalte Formodning, at Fortraget til Baabenstilstandens Uafslutning var udgaact fra Keiser Napoleon og motiverer dette Fortrag paa følgende Maade: De neutrale Stormagter forestog for de krigforende Magter en Magling, hvis første Alt gik ud paa en Baabenstilstand, som dog først havde funnet indtræde om nogle Dage, da der foreløbig uodvendigvis måtte komme til Overenskomst des angaaende. Egeoversor den franske Hæadses umiddelbart forestaaende Hældtligheder mod Benedig og en ny Kamp ved Verona, ansa de to krigforende Soverner det for en hellig Pligt, strax at indstille de Hældtligheder, som ved en Mediation kunde gjores henstigelse, og Keiser Napoleon, — sine Maadehedsstøtter tro og besjælet af Ønsket om at forebygge enhver unyttig Blodsudgylde, — sogte uden Ophold at forvisse sig, om den østrigske Keisers Hæder stente overens med hans. Efterat Keiseren af Østrige havde tillændegivet lignende Hensigter, blev Baabenstilstanden afsluttet.

At det er Keiser Napoleon, sem tillige har befordret Fredens Uafslutning, synes ikke at have været nogen Twivl underlaadt; thi denne Opfattelse finder ogsaa sin Bekræftelse i en fra Verona meldt Efterretning, ifølge hvilken der den 11te Kl. 9 om Morgen, efter et af Keiser Napoleon udtalt Ønske, fandt en personlig Sammenkomst Sted mellem de to Keisere i Villafranca.

Depeschens om Fredens Uafslutning var dateret Hamburg den 13de Juli, og de igaar ankomne

Aviser ere fra et ældre Datum; de bringe følgelig ingen nærmere Efterretning om Fredsbetingelserne.

Østrig. En Korresp. til Bladet „Press“ giver følgende Beretning fra Hovedkvarteret Verona af 29de Juni angaaende Slaget ved Solferino: „Slaget ved Solferino er, betragtet fra et militærisk Standpunkt, isærdeleshed interessant derved, at begge Modstandere stode i Øffensiven. Frankmændene marcherede ud fra Brescja mod hine Linjer ved Mincio, hvilke tjente vor Arme som Operationsbasis til den begyndte Fremrykken mod Brescia. Frankmændene var ikke satte paa vort Angreb; thi de troede, at vor Arme ifølge Tilbagetog fra Tieino og den sidste „Slappelse“ var fuldkommen uorganiseret og havde tabt enhver Selvtillid, ja endog den fysiske Evighed til Kampen. Dagen ved Solferino, den blodigste af alle Tiders Krigshistorie og af de mest lysende ved de fuldførte store Øjerner, har lært dem at tenke anderledes. Lykken var ikke gunstig for vore Vaaben; men Modstanderen maatte bekjende, at vi havde gjort ham Seieren vanskelig. Den piemontesiske Arme stod kun ligecoverfor Benedicks Kørs; men dette Navn alene opvælt en hel Hær. Det havde været forbi med de Piemontesiske, hvis det tapre 8de Kørs ikke ifølge højere Besaling havde maattet optages til Forfolgelsen af de vundne Hærdes og kun indtage en Stilling ved Pozzolengo, forat døffe vort Tilbagetog. Ingen i Østrig, Ingen i Tydskland, og allermindst Nogen af Flandens Rækker vil nære Twyl om vores Troppers Tapperhed; men hvad er Hæstemod uden Seier, uden Lykke? Om Benedicks Hænder svæver det heldige Udsalgs Gloriegrunds, og derfor klinger denne Generals Navn saa klart gjennem hele Landet. Efter 11 Timers seerrig, fæsjnt blodig Kamp med 24,000 Mand mod 70,000 Fiender, erholdt Kørskommandanten Besaling til, med Hensyn paa Tildragelserne i Centrummet og ved den venstre Fløj, at afbryde Hægtningen og at indtage den omtalte Stilling. I dette Sieblik havde Piemonteserne netop aabnet en meget heftig Fld mod vore Batterier.

— Østrigernes Tab i Slaget ved Solferino belob sig til 2452 Dode og 10,635 Saaride, alt 12,987 Mand. Hertil kommer vel Listen over de Savnede.

Italien. Paa Fortrag fra Østrig er en Baabenstilstand sluttet mellem de krigforende Magter til den 15de August. Ifolge heraf kunne Hæderstilke af alle Flag indtil da befare det adriatiske Hav. Det kan antages, at Østrigs Hovedbevæggrund til at foreslae Baabenhæle er pefundet Manget; thi det er en bekjendt Sag, at dette Lands finansstille Forfatning for Nærvarende er temmelig daarlig. Hvad der derimod kan have beveget Frankrig til at gaa ind paa et saadant Fortrag, er ikke saa let at slutte. Imidlertid synes de udenlandiske Blad ikke at være meget tilbørlige til at tro, at den afsluttede Baabenstilstand vil have noget at betyde med Hensyn til Krigsførholdene i almindelighed.

— Ifolge en senere Depesche fra Verona, meddelt af Dresdener Journal, skulle de foreløbige Freds-overenskomster den 12te være undertegnede af begge Keisere.

Kunsten At temme vilde Hester

af den berømte Hestetimmer J. S. Karey.
Oversat af Schroder paa Voll. Haaes hos W. C. Fabritius i Christiania. Pris 12 kr.

Landbrugsmaskiner.

Mit Lager — ligeoversor Dampkjøkkenet —
er nu godt forsynet med mange forskellige norske
og engelske Maskiner, som sælges meget billig.
D. Jakobsen.

Christiania Kornpriser.

Indenlandst

Hvede, 3½ kr. til 5½ kr. pr. Intet solgt.

Rug, 16 kr. til 17 kr.
Byg, 11 kr. til 14 kr.
Havre 8 kr. til 9 kr. til 12 kr.

Udenlandst

Rug østerriksk 16 kr. til 12 kr. til 17 kr.
Rug dansk 16 kr.
Byg 2rædig 15 kr. til 12 kr. til 16 kr.
Erter 4½ kr. til 4¾ kr. pr. pd.
Hvede 5¾ kr. til 5½ kr. pr. pd.

Christiania Fiskepriser.

Sild, Kjøbmd. 4½ kr. pr. lb.
Sild, stor Mbd. 3½ kr. pr. lb.
Sild, smaa do. 16 kr.
Sild, stor Christ. 3 kr. pr. lb
Sild, smaa do. 13 kr. pr. lb.
Storfisk 4 kr. til 12 kr. til 1 kr. pr. kg.
Middeleset 3 kr. til 12 kr. til 1 kr. pr. kg.
Smaaeset 2 kr. til 12 kr. til 1 kr. pr. kg.
Mobbster 6 kr. til 12 kr.

Følgeblad til Skilling-Magazinet.

Meteorologiske Jagttagelesser

paa Christiania Observatory.

1859.

Juni.

	Barometerstand i franske Etn. ved 0°.			Temperatur i Skyggen. R.			Bemærkning.
	Kl. 7 F.	Kl. 2 E.	Kl. 10 E.	Kl. 7 F.	Kl. 2 E.	Kl. 10 E.	
1	335 33	8	335 33	3	335 33	0	11 9
2	35	7	35	4	35	6	12 4
3	37	0	36	6	36	6	12 5
4	38	3	38	5	39	1	12 0
5	40	2	39	3	38	6	10 4
6	39	1	38	3	38	0	11 7
7	38	0	37	2	36	8	10 8
8	36	6	35	9	35	1	12 5
9	34	8	34	2	35	5	13 9
10	37	1	36	2	35	7	9 4
11	35	7	35	1	35	1	11 7
12	35	0	34	2	34	0	12 3
13	32	3	30	4	29	5	13 4
14	29	9	30	2	31	5	9 2
15	32	0	30	8	29	8	9 9
16	29	9	30	2	31	1	9 3
17	31	7	33	3	34	8	9 3
18	35	3	35	5	36	2	10 1
19	37	1	36	9	36	8	12 4
20	35	8	35	2	34	8	12 7
21	34	4	33	7	33	0	13 5
22	32	8	32	4	32	1	14 4
23	30	9	29	7	30	2	10 1
24	30	3	31	0	33	8	11 8
25	35	9	36	5	37	6	9 5
26	39	4	39	6	40	6	11 3
27	41	4	41	1	40	8	12 1
28	40	8	40	1	39	2	14 3
29	39	1	38	4	38	5	16 6
30	38	0	37	3	36	6	15 9

Regnholden = 23,77 Liter.

Christiania.

Trykt og forlagt af W. C. Fabritius.